

Soạn văn Bài ca ngắn đi trên bãi cát (Cao Bá Quát)

Bố cục

- Phần 1 (4 câu đầu): hình ảnh đi trên bãi cát và người đi trên bãi cát

- Phần 2 (6 câu tiếp theo): tâm trạng suy tư của người đi đường

- Phần 3 (còn lại): sự bế tắc của người đi đường

Câu 1 (trang 42 sgk Ngữ văn 11 Tập 1):

Ý nghĩa tượng trưng của các yếu tố thực người đi trên bãi cát

+ Con đường công danh, con đường đời vô cùng xa xôi, trắc trở, gập ghềnh

+ Con người đi trên bãi cát vẫn tất tả bước về phía trước vì danh lợi, hào nhoáng

→ Cao Bá Quát về sự cần thiết của đổi mới giáo dục qua cái nhìn chán ghét lối học cũ mưu cầu danh lợi

Câu 2 (trang 42 sgk Ngữ văn 11 Tập 1):

Các câu thơ liên kết lo-gic với nhau:

+ Danh lợi (chỉ việc học hành, thi cử làm quan) là khái niệm xuyên suốt toàn bộ đoạn thơ

+ “ Không học được tiên ông phép ngủ- Trèo non lội suối giận khôn vơi”: thể hiện nỗi chán nản của nhà thơ vì tự hành hạ mình theo đuổi công danh

- Bốn câu thơ còn lại nói về cảm dỗ của chuyện công danh với đời người

+ Những kẻ ham lợi danh phải tất tả ngược xuôi, nhưng ở đời chẳng ai thoát khỏi cảm dỗ lợi danh

+ Danh lợi cũng giống như thức rượu làm u mê con người

→ Tác giả khuyên cần thoát khỏi con u mê danh lợi

Câu 3 (trang 42 sgk Ngữ văn 11 Tập 1):

- Tâm trạng chán nản, mệt mỏi của tác giả khi đi trên bãi cát

+ Tầm cao tư tưởng thể hiện ở chỗ nhà thơ nhìn ra tính vô nghĩa của lối học khoa cử theo công danh

+ Cuối cùng ông vẫn bị cuốn vào dòng người đi trên bãi cát ấy

→ Cao Bá Quát nhìn thấy sự vô nghĩa, hời hợt của con đường công danh theo lối cũ

Câu 4 (trang 42 sgk Ngữ văn 11 Tập 1):

Bài ca ngắn đi trên bãi cát thuộc loại cổ thể có sự tự do về vần, nhịp điệu, kết cấu

+ Nhịp điệu được tạo từ sự thay đổi độ dài ngắn của câu và cách ngắt nhịp

+ Ngắt nhịp linh hoạt 2/3; 3/5 có khi 4/3

+ Nhịp điệu diễn tả sự gập ghềnh, trắc trở

Luyện tập (trang 42 sgk Ngữ văn 11 Tập 1)

Cao Bá Quát hăm hở tìm lý tưởng nhưng không thành

+ Chín năm cứ ba năm một lần đi thi không đỗ tiến sĩ

+ Về sau được nhận chức tập sự ở Bộ Lễ

+ Tình thương, trong người tài nên gây tội và bị đi đày ở

+ Ông nhận ra nhiều điều bất công từ sự bóc lột của triều đình nhà Huế

→ Ông ý thức được sự tầm thường của danh lợi, và chế độ vì vậy ông khao khát làm nên điều ý nghĩa, lớn lao hơn cho đời, dẫn tới cuộc khởi nghĩa chống lại nhà Nguyễn